ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420182215
AA43-0459-17/23

S P R I E D U M S
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017. gada 28. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente K. Kalvāne,
tiesneses I. Amona un V. Zommere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Jelgavas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, inficējot viņu ar vīrushepatītu C un nesniedzot atbilstošu veselības aprūpi, atzīšanu par prettiesisku un kaitējuma 50 000 *euro* atlīdzinājumu, sakarā ar /pers. A/ un Ieslodzījuma vietu pārvaldes apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 15. aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2014. gada 4. decembrī pieteicējs /pers. A/ vērsās Ieslodzījuma vietu pārvaldē (turpmāk – pārvalde) ar sūdzību, ka ieslodzījuma vietā inficēts ar vīrushepatītu C un viņam netiek sniegta atbilstoša veselības aprūpe.

Ar pārvaldes priekšnieka 2015. gada 7. janvāra lēmumu Nr. 1/8?Ļ/5034/5411 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), nekonstatējot iestādes prettiesisku faktisko rīcību, pieteicējam atteikts atlīdzināt kaitējumu 50 000 *euro* apmērā. Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[1.1] Saskaņā ar zinātniskiem datiem inficēšanās ar vīrushepatītu C pārsvarā notiek injicējot narkotiskās vielas kopā ar citām personām, veicot tetovējumus, izmantojot inficētus instrumentus vai nodarbojoties ar dzimumaktu neaizsargātā veidā.

Pieteicējs atrodas ieslodzījumā no 2010. gada 15. februāra. Iestājoties ieslodzījuma vietā, viņam veica profilaktiskas veselības stāvokļa pārbaudes, tetovējumi uz ķermeņa netika konstatēti. Laboratoriskie izmeklējumi ieslodzījumā nonākušajiem pacientiem, lai pierādītu vai izslēgtu vīrushepatītu C, netiek veikti.

2011. gada 24. maijā un 13. decembrī pieteicējam bija ilgstošās satikšanās ar sievu. 2012. gada 18. septembrī pieteicējs ieslodzījuma vietā atradās alkohola reibumā, lai gan notiesātajiem ir aizliegts lietot alkoholu. Divas reizes pieteicējam diagnosticēti traumas gadījumi ar ādas bojājumiem: 2012. gada 19. decembrī – brūce labās uzacs rajonā (uzliktas divas šuves un veikta brūču apstrāde) un 2014. gada 9. jūnijā – brūces kreisās rokas elkoņa rajonā.

Pirmo reizi profilaktiskā laboratoriskā pārbaude uz vīrushepatītu C pieteicējam veikta 2014. gada 29. augustā saistībā ar sūdzībām par klepu. Pārbaudes rezultātā konstatēts, ka pieteicējs ir inficēts ar vīrushepatītu C, lai gan medicīnas daļas apmeklējuma laikā hepatīta slimības klīniskie simptomi netika diagnosticēti.

2014. gada 11. decembrī pieteicējs atteicās no medicīnas darbinieka apskates, uz viņa ķermeņa konstatēti vairāki tetovējumi, kaut arī notiesātajiem ir aizliegts sevi tetovēt.

Tā kā laikā, kad pieteicējs ievietots ieslodzījuma vietā, viņam netika veikta vīrushepatīta C pārbaude, ir konstatēta alkohola lietošana, tetovējumu esība uz ķermeņa, traumu epizodes, nav pārliecības, vai pieteicējs izsargājies dzimumaktu laikā, tad nav iespējams noteikt, kad un kur viņš inficējies ar vīrushepatītu C. Līdz 2014. gada augustam ne pieteicējam, ne ārstniecības personām nebija zināms pieteicēja inficēšanās fakts.

[1.2] 2014. gada 20. oktobrī medicīnas daļas darbinieki pieteicējam izskaidroja pareiza uztura pamatprincipus un dzīvesveida nozīmi veselības stāvokļa uzlabošanai. Nav ieteicams uzturā lietot piparus, garšvielas, saldumus, sāli, kūpinātus produktus, taukainu un ar olbaltumvielām bagātu uzturu, ieteicams veģetārs ēdiens. Šobrīd pieteicēja veselības stāvoklis ir apmierinošs.

Vīrushepatīts C nav iekļauts to slimību sarakstā, kam piemērojama uztura norma Nr. 3. Pieteicējs var vērsties pie cietuma priekšnieka ar rakstisku lūgumu nodrošināt veģetāro uzturu, taču līdz šim brīdim viņš šādu vēlēšanos nav izteicis.

Pieteicēja 2014. gada 22., 24. un 27. oktobra iesniegumi par pieņemšanu medicīnas daļā nav saņemti.

[1.3] Pieteicēja veselības aprūpe un uzturs Jelgavas cietumā nodrošināts atbilstoši normatīvo aktu prasībām un viņa

veselības stāvoklim. Pieteicēja cilvēktiesību aizskārums nav noticis.

[2] Pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par Jelgavas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, inficējot viņu ar vīrushepatītu C un nesniedzot atbilstošu veselības aprūpi, atzīšanu par prettiesisku un kaitējuma 50 000 *euro* apmērā atlīdzinājumu. Pieteikumā un pieteikuma papildinājumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Pārvalde nav pārbaudījusi visus faktiskos apstākļus, jo 2013. gada decembrī Jelgavas cietumā stomatologs pieteicējam izrāva zobu un sakni, bija daudz asiņu. Zobārsta apmeklējuma laikā viņš varēja inficēties ar vīrushepatītu C. Higiēnas prasības netiek ievērotas pat zobārstniecības kabinetos ārpus ieslodzījuma vietām.

[2.2] Pieteicējs nav lietojis narkotiskās vielas un tetovējies. 2014. gada 11. decembrī viņš atteicās no medicīniskās pārbaudes, bet ķermeņa apskates laikā tetovējumi netika konstatēti. Apcietinātās personas anketa, ko aizpildījusi amatpersona, nepierāda, ka, iestājoties ieslodzījuma vietā, uz pieteicēja ķermeņa nebija tetovējumi.

[2.3] Pieteicēja sievai saslimšanas ar vīrushepatītu C nav bijušas. Līdz ar to pieteicējs nevarēja inficēties pēc ilgstošajām satikšanās reizēm.

[2.4] Pirms nokļūšanas ieslodzījuma vietā pieteicējs bija vesels. To pierāda viņa ģimenes ārsta izraksts no medicīniskās kartes.

[3] Pārvalde paskaidrojumā norāda, ka pieteikums nav pamatots un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem un papildus paskaidro, ka kritiski vērtē pieteicēja pieņēmumu par inficēšanos ar vīrushepatītu C zobārsta apmeklējuma laikā 2013. gada decembrī. Minētais apstāklis nav pamatots ar pierādījumiem. Šāda inficēšanās iespēja ir niecīga, jo zobārstniecības pakalpojumus sniedz tikai kompetenta persona, kurai ir zināmas higiēnas prasības.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2016. gada 15. aprīļa spriedumu pieteikumu apmierināja daļēji, atzina par prettiesisku Jelgavas cietuma administrācijas faktisko rīcību, nesniedzot atbilstošu veselības aprūpi, nosakot kaitējuma atlīdzinājumu 500 *euro* apmērā. Pieteikumu daļā par Jelgavas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, inficējot pieteicēju ar vīrushepatītu C, atzīšanu par prettiesisku un kaitējuma 45 000 *euro* apmērā atlīdzinājumu noraidīja. Tiesas spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa konstatēja, ka lietā ir strīds par to, vai, pirmkārt, pieteicējs ar vīrushepatītu C inficējies, atrodoties ieslodzījuma vietā, otrkārt, vai inficēšanās notikusi ieslodzījuma vietas administrācijas prettiesisku darbību rezultātā, treškārt, vai pieteicējam ieslodzījuma vietā sniegta atbilstoša veselības aprūpe.

[5.2] Novērtējot lietā gūtos pierādījumus, tas ir, ārstu infektologu norādes, ka no asins analīžu rādītājiem nav iespējams noteikt inficēšanās laiku (*lietas 102., 117. lapa*) un tiesas sēdē nopratinātās liecinieces pieteicēja ģimenes ārstes /pers. B/ norādīto, tiesa secināja, ka brīdi, kad pieteicējs inficējies ar vīrushepatītu C, pārliecinoši noteikt nav iespējams. Līdz ar to, ja pastāv iespēja, ka inficēšanās notikusi ieslodzījuma vietā, tiesai jāpārbauda apstākļi, kuri varētu būt bijuši inficēšanās pamatā. Viens no veidiem, kā var inficēties ar vīrushepatītu C, ir tetovēšanās ceļā, līdz ar to tiesa secināja, ka minētais apstāklis ir pārbaudāms vispirms.

[5.3] Tiesa, aplūkojot pieteicēja ambulatorā pacienta medicīniskās kartes oriģinālu (*lietas 124. lapa*) un uzklausot tiesas sēdē pieteicēja sniegto informāciju, secināja, ka pastāv ļoti augsta varbūtība, ka tieši tetovējoties pieteicējs inficējies ar vīrushepatītu C. Attiecīgi tiesa uzskatīja, ka nav pamata analizēt citus apstākļus, kuri varētu būt bijuši pieteicēja inficēšanās pamatā un kuri radušies viņa paša vainas vai neuzmanības dēļ, proti, gūstot traumas, lietojot citu personu personīgās higiēnas līdzekļus, neizsargājoties seksuālo kontaktu laikā. Viennozīmīgu atbildi par inficēšanās brīdi lietā gūt nav iespējams, tāpēc ir pietiekoši konstatēt pietecēja paša vainu vai neuzmanību viena veida inficēšanos izraisošu apstākļu radīšanā, lai ar pārliecību secinātu, ka pieteicēja līdzdalība nav izslēdzama.

[5.4] Iespēju, ka pieteicējs ar vīrushepatītu C ir inficējies 2013. gada decembrī ieslodzījuma vietas zobārstniecības kabinetā, 2015. gada 13. aprīļa lēmumā ir izvērtējusi Veselības inspekcija (*lietas 112.-114. lapa*), atzīstot pieteicējam sniegto zobārstniecības aprūpi par atbilstošu un nekonstatējot tajā pārkāpumus. Šis Veselības inspekcijas lēmums, kas pamatots ar ārstu – ekspertu secinājumiem, ir stājies spēkā. Līdz ar to tiesa atzina, ka tiesai nav pamata to apšaubīt.

Pieteicēja norādītais, ka zobārsta apmeklējuma laikā bijis daudz asiņu un zobārstniecības kabinetā ir vecas mēbeles, nepierāda, ka šie apstākļi varētu būt inficēšanās pamatā. Būtiska ir ārstniecības procesā izmantoto instrumentu un materiālu sterilitāte, un tās esību Veselības inspekcija ir pārbaudījusi.

Uz citiem ieslodzījuma vietas izraisītiem apstākļiem, kuru dēļ varēja notikt inficēšanās, pieteicējs nav norādījis. Līdz ar to ne pārvalde, ne tiesa tos papildus nevar pārbaudīt. Tādējādi izriet, ka pieteicēja iespējamā inficēšanās ar vīrushepatītu C ieslodzījuma vietā varēja būt notikusi vienīgi viņa paša vainas vai neuzmanības dēļ. Iestādes prettiesisku faktisko rīcību infekciju izraisošu apstākļu radīšanā tiesa nekonstatēja.

[5.5] Tiesa, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 111. pantu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2008. gada 19 .augusta lēmuma lietā Nr. SKA-581 7. punktu, Latvijas Sodu izpildes kodeksa 78. panta pirmo un trešo daļu, Ārstniecības likuma 17. panta pirmo daļu un 18. pantu, secināja, ka lietā ir pārbaudāms, vai pēc vīrushepatīta C diagnostikas pieteicējam ieslodzījuma vietā ir sniegta atbilstoša veselības aprūpe.

[5.6] Lai arī lietā kā būtisku argumentu pieteicējs nav izvirzījis to, ka viņš netika savlaicīgi informēts par saslimšanu, tomēr tiesa uzskatīja par pienākumu šādu pārkāpumu konstatēt.

Tā kā laboratoriska vīrushepatīta C pārbaude pieteicējam veikta 2014. gada 29. augustā, bet par analīžu rezultātiem

viņš informēts tikai 2014. gada 20. oktobrī (*lietas 111. lapa*), tiesas ieskatā gandrīz divu mēnešu gara vilcināšanās, nesniedzot informāciju par vīrusa infekcijas saslimšanu, nav uzskatāma par pieļaujamu un atbilstošu. Turklāt no ierakstiem pieteicēja ambulatorā pacienta medicīniskajā kartē izriet, ka pieteicējs medicīnas daļā bijis arī 2014. gada 9. septembrī, 17. septembrī un 15. oktobrī ar sūdzībām par saaukstēšanos, taču informācija par analīžu rezultātiem viņam sniegta tikai 2014. gada 20. oktobrī, kad viņš pats par to izrādījis interesi. Tādējādi cietuma medicīnas daļas darbinieku rīcībā tiesa saskatīja apzinātu nolūku neinformēt pieteicēju par saslimšanas faktu.

[5.7] Laboratoriski apstiprinot pieteicējam vīrushepatīta C infekciju, testēšanas pārskatā norādīts ieteikums griezties pie infekcionista (ar ģimenes ārsta nosūtījumu). Arī Veselības inspekcijas atzinumā secināts, ka vīrushepatīta C ārstēšana ir ārstu infektologu kompetencē un cietuma medicīnas daļā jānodrošina pieteicējam ārsta infektologa konsultācija, lai lemtu par turpmāko izmeklēšanu un iespējamās ārstēšanas taktiku (*lietas 111. lapa*).

Tiesa secināja, ka lietā pēc būtības nepastāv strīds, ka pieteicējam cietuma medicīnas daļā ir izskaidroti pareiza uztura un dzīvesveida pamatprincipi un piesardzības pasākumi, lai izvairītos no citu personu inficēšanas. To apstiprina ieraksti pieteicēja ambulatorā pacienta medicīniskajā kartē un medicīnas daļas vecākās māsas sagatavotās izziņas (*lietas 53., 54. lapa*). Taču infekcionista konsultācija par turpmāko slimības ārstēšanu pieteicējam nav tikusi nodrošināta atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 14. janvāra noteikumu Nr. 25 „Noteikumi par apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpi ieslodzījuma vietās" (*redakcijā, kas bija spēkā strīdus laika periodā*) (turpmāk – noteikumi) 2. punktam.

Veselības inspekcija ir konstatējusi, ka pieteicēja ambulatorā pacienta medicīniskajā kartē atrodas 2014. gada 21 oktobra iesniegums, kurā pieteicējs lūdz vēlreiz izsaukt viņu uz pieņemšanu saistībā ar vīrushepatītu C, viņam ir radušies daudz jautājumi administrācijai (*lietas 109. lapa*). Pieteicējs norādīja, ka līdzīga satura iesniegumus rakstījis arī 2014. gada 22., 24. un 27. oktobrī. Tiesas ieskatā lietā nav izšķirošas nozīmes, ar cik iesniegumiem pieteicējs vērsies medicīnas daļā, jo svarīgi ir konstatēt, ka pieteicējs ir izrādījis interesi saņemt atbilstošu ārstēšanu. Tiesa nekonstatēja, ka šī pieteicēja interese būtu apmierināta un nepieciešamība ņemta vērā. Līdz ar to tiesa atzina, ka Jelgavas cietuma administrācija, zinot par to, ka pieteicējam ir nepieciešama ārsta infekcionista konsultācija, kuru pieteicējs, atrodoties ieslodzījuma vietā, pats sev nespēj nodrošināt, neveica nekādas darbības, lai nodrošinātu šī ārstniecības pakalpojuma pieejamību.

[5.8] Par Jelgavas cietuma bezdarbību liecina arī ieslodzījuma vietas priekšnieka 2015. gada 4. februāra atbilde uz pieteicēja 2014. gada 30. decembra iesniegumu, ka Jelgavas cietumā nav pieejams ārsts internists, kurš varētu viņam nodrošināt turpmāku izmeklēšanu un slimības diagnosticēšanu, bet pieteicējs plānveida kārtā tiks nosūtīts uz Olaines cietuma Latvijas cietumu slimnīcu (*lietas 35. lapa*). Ņemot vērā, ka 2015. gada 15. martā pieteicējs no ieslodzījuma tika atbrīvots, kā arī mēnesi un piecas dienas garo atbildes sagatavošanas laiku, tiesa to vērtēja kā solījumu, kuru jau *a priori* nebija nolūks īstenot. Taču jebkurā gadījumā ieslodzījuma vietas resursu trūkums nav attaisnojums, lai nenodrošinātu ieslodzītās personas cilvēktiesību minimumu.

Šajā gadījumā pieteicējs kā ieslodzītā persona, kura rīcības brīvība ir ierobežota, var paļauties vienīgi uz cietuma administrācijas rīkojumu akceptēt viņa nepieciešamību saņemt atbilstošu ārstēšanu. Tiesas ieskatā lietā nevar pastāvēt diskusija par to, vai, saņemot apstiprinājumu par saslimšanu ar vīrushepatītu C, būtu nepieciešama ārstēšana. Tā kā vīrushepatīta C sekas ir aknu ciroze un aknu vēzis (*skat.* http://www.spkc.gov.lv/infekcijas-slimibas/156/c-virushepatits), tiesa uzskatīja, ka tā savlaicīgai ārstēšanai ir ļoti būtiska nozīme. Līdz ar to pārkāpumus pieteicēja kā vīrushepatīta C slimnieka veselības aprūpē tiesa atzina par būtiskiem cilvēktiesību ierobežojumiem. Attiecīgi Jelgavas cietuma administrācijas faktiskā rīcība, kas izpaudusies kā bezdarbība, nenodrošinot pieteicējam nepieciešamo veselības aprūpi, ir prettiesiska.

[5.9] Pieteicējs atlīdzinājuma prasījumu 50 000 *euro* apmērā pamatojis ar nepieciešamību apmaksāt ārstēšanos un citus tēriņus saistībā ar saslimšanu. Taču tiesa nekonstatēja, ka lietā būtu iesniegti pierādījumi, kas pamato pieteicējam saistībā ar saslimšanu radušos ārstniecības vai citus izdevumus.

Vienlaikus tiesa lietā nekonstatēja pierādījumus, ka pieteicēja veselībai nodarītās sekas būtu bijušas smagas. Proti, nav konstatējama cēloņsakarība, ka atbilstošas veselības aprūpes nenodrošināšanas rezultātā pieteicēja veselības stāvoklim nodarīts būtisks kaitējums. Lai arī ikvienai saslimšanai svarīga ir savlaicīgi uzsākta ārstēšana, tomēr pieteicējs nav pierādījis viņa veselībai nodarītā kaitējuma pamatu un apmēru.

[5.10] Izskatāmajā gadījumā tiesa nekonstatēja, ka Jelgavas cietuma administrācija pieļauto pārkāpumu būtu atzinusi, tātad atlīdzinājumam jāpilda arī preventīva funkcija. Nodarītā kaitējuma apstākļi un pieteicēja attieksme pret to liecina par aizskāruma būtiskumu, taču pats aizskārums tiesas vērtējumā nav bijis smags. Pieteicēja līdzatbildība lietā nav konstatējama. Apkopojot minēto, tiesas ieskatā iestādes rakstveida atvainošanās nesniegs pieteicējam gandarījumu un šāds atlīdzinājuma veids nebūs uzskatāms par taisnīgu. Līdz ar to pieteicējam par nodarītajām ciešanām ir nosakāms atlīdzinājums naudā. Šādu apsvērumu pamatā ir arī apstāklis, ka iestādei nav iespējams atjaunot iepriekšējo stāvokli, kāds pastāvēja pirms kaitējuma nodarīšanas, jo pieteicējs aizskārumu jau ir izcietis.

Novērtējot Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2007. gada 12. jūlija spriedumā lietā „Testa pret Horvātiju", 2009. gada 24. februāra spriedumā lietā „Pogosjans *(Poghosyan)* pret Gruziju", 2009. gada 3. marta spriedumā lietā „Gavtadze *(Ghavtadze)* pret Gruziju", 2010. gada 19. oktobra spriedumā lietā „Bazjaks pret Latviju", 2012. gada 24. jūlija spriedumā lietā „Jakovs Stancius *(Iacov Stanciu)* pret Rumāniju" un administratīvajās lietās Nr. A42518106 un Nr. A42354605 piešķirtos atlīdzinājumus un lietu apstākļus, tiesa atzina, ka neviena no tām neatkārto izskatāmās lietas apstākļus, tomēr tās var kalpot par atskaites punktu, nosakot atlīdzinājumu šajā lietā. Ņemot vērā salīdzināmos gadījumus, kā arī taisnīguma apsvērumus, tiesa uzskatīja, ka atlīdzinājums 500 *euro* apmērā ir taisnīgs un samērīgs, kalpos pieteicējam kā gandarījums par nodarīto kaitējumu un atturēs iestādi no līdzīgu gadījumu atkārtošanās nākotnē. Taču pārējā daļā par atlīdzinājumu

45 000 *euro* tiesa pieteikumu noraidīja.

[6] Pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pilnā apjomā, it īpaši nepiekrītot morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēram, ko noteikusi tiesa. Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāko.

[6.1] Tiesa ir nepareizi piemērojusi un interpretējusi procesuālo tiesību normas, kas novedis pie nepareiza nolēmuma taisīšanas. Tiesa, taisot spriedumu, pārkāpusi Administratīvā procesa likumā noteikto, jo nav pareizi izvērtējusi pieteicēja norādītos apstākļus un pierādījumus.

[6.2] Tiesa nepareizi fiksēja ziņas par pieteicējam veiktajām manipulācijām zobārstniecības kabinetā. Pieteicējam mēģināja izraut zobu un, lai piekļūtu zobu saknei, tika vērtas vaļā smaganas, kā rezultātā pieteicējam bija stipra asiņošana un varēja inficēties ar vīrushepatītu C.

[6.3] Pieteicējs Jelgavas cietuma Uzraudzības daļas priekšnieka vietnieka 2014. gada 15. decembra ziņojumu uzskata par maznozīmīgu, jo šo ziņojumu parakstīja viena persona, bet pārbaudes laikā telpā atradās arī virsniekvietnieks Andris Misuna. Turklāt lietai nav pievienots kratīšanas protokols ar parakstiem, kā arī ziņojums nav piereģistrēts un nav saskaņots ar vadību. Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka ziņojums nebija uzskatāms par pierādījumu lietā.

[6.4] Tiesa nav ņēmusi vērā pieteicēja pieteikumā un citur norādīto, ka 2014. gada 20. oktobrī viņš bija izsaukts sakarā ar bronhītu un pats nejauši ieraudzījis uz savas medicīniskās ambulatorās kartes sarkanu atzīmi „C", tas savukārt liecina par to, ka pieteicēju nemaz negrasījās informēt par to, ka viņš inficēts ar vīrushepatītu C.

[6.5] Tiesa nav pareizi izvērtējusi saslimšanas bīstamību. Noteiktais atlīdzinājums nevar kalpot pieteicējam kā gandarījums par nodarīto kaitējumu un atturēt iestādi no līdzīgu gadījumu atkārtošanās.

[7] Pārvalde iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteicēja pieteikums. Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāko.

[7.1] Pārvalde norāda, ka konkrētajā gadījumā strīds ir par sekundārās veselības aprūpes nodrošināšanu pieteicējam. Laboratoriski apstiprinot pieteicējam vīrushepatīta C infekciju, testēšanas pārskatā norādīts ieteikums vērsties pie infekcionista. No noteikumu 9. punkta un 15.1. apakšpunkta tiesiskā regulējuma izriet, ka priekšnoteikums sekundāras veselības aprūpes saņemšanai ieslodzījuma vietā un ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas ir ieslodzītā rakstveida iesniegums un ārsta nosūtījums. Konkrētajā gadījumā pierādīts, ka pieteicējam pēc izmeklējumu uz vīrushepatītu C rezultātu paziņošanas tika izskaidroti pareiza uztura un dzīvesveida pamatprincipi un piesardzības pasākumi, lai izvairītos no citu personu inficēšanas, kā pats pieteicējs arī vēlējās (sūdzības pamatā pieteicējs norādīja, ka viņam netika izskaidrota turpmāka rīcība sakarā ar inficēšanos ar virushepatītu C). Turklāt, pēc tam, kad pieteicējam kļuva zināms, ka viņš ir inficēts ar vīrushepatītu C, pats pieteicējs neizrādīja interesi par iespēju saņemt nepieciešamo konsultāciju un ārstēšanu ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas par saviem līdzekļiem.

[7.2] Tiesa spriedumā norādīja, ka, lai arī kā būtisku argumentu pieteicējs nav izvirzījis to, ka viņš netika savlaicīgi informēts par saslimšanu, tomēr tiesa uzskatīja par pienākumu šādu pārkāpumu konstatēt.

Šajā sakarā, pārvaldes ieskatā, tiesa nepamatoti norādīja, ka Jelgavas cietuma Medicīnas daļas rīcībā ir saskatāms apzināts nolūks neinformēt pieteicēju par saslimšanas faktu. Kā konstatēja tiesa, tad laboratoriskā vīrusheptatīta C pārbaude pieteicējam veikta 2014. gada 29. augustā, bet ar analīžu rezultātiem viņš tika iepazīstināts tikai 2014. gada 20. oktobrī. Pārvalde nesaskata objektīvu iemeslu, kāpēc Jelgavas cietuma administrācijai būtu jāslēpj analīžu rezultāti, kā arī mērķi, kādu varētu panākt ar minēto rīcību.

[7.3] Pārvaldes ieskatā, pieteicējam atbilstoši Ārstniecības likuma 3. panta pirmajai daļai un 5. pantam arī pašam bija jāizrāda interese par viņam veiktajām analīzēm, jo pieteicējs nevarēja nezināt, ka viņam tika veiktas asins analīzes, līdz ar to, varēja izrādīt interesi par rezultātiem, nevis gaidīt kamēr viņam tos paziņos. Šajā sakarā vērā ir ņemams apstāklis, ka pieteicējs pats ir atteicies no medicīnas darbinieku apskates 2014. gada 11. decembrī. Apstāklis, ka pieteicējs nebija par to sūdzējies liecina tikai un vienīgi par to, cik nebūtiska nozīme bija novēlotai diagnozes paziņošanai.

Turklāt, kā tika noskaidrots konkrētās lietas ietvaros, vīrushepatīta C inkubācijas periods var būt diezgan ilgs, līdz ar to novēlota diagnozes neziņošana pieteicējam nepilnu divu mēnešu laikā nekādi nevarēja radīt tādas sekas, kādas tiesa norāda spriedumā, proti, iekšējo orgānu smagu saslimšanu (aknu ciroze un aknu vēzis), kura konkrētajā gadījumā pat netika konstatēta.

[7.4] Pārvaldes ieskatā, pieteicējam nav nodarīts būtisks cilvēktiesību aizskārums. Līdz ar to tiesas noteiktais morālā kaitējuma atlīdzinājums 500 *euro* apmērā ir nesamērīgs un nepamatots.

[8] Pieteicējs rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pārvaldes apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

[9] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmo daļu apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[11] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pārvaldes apelācijas sūdzība un pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota, savukārt pieteicēja pieteikums ir apmierināms daļā un daļā pieteikums ir atstājams bez

izskatīšanas.

[12] Pieteicējs lietā izteicis divus prasījumus:

1) par pieteicēja inficēšanu ar vīrushepatītu C cietuma medicīnas daļā zobārsta apmeklējuma laikā 2013. gada decembrī;

2) par atbilstošas veselības aprūpes nesniegšanu cietuma medicīnas daļā saistībā ar pieteicējam diagnosticēto vīrushepatītu C.

Abi minētie prasījumi ir savstarpēji nesaistīti un aplūkojami kā divi patstāvīgi pieteikuma priekšmeti. Līdz ar to apgabaltiesa tos novērtē katru atsevišķi.

I

[13] Vispirms apgabaltiesa izlemj prasījumu par pieteicēja inficēšanu ar vīrushepatītu C Jelgavas cietuma Medicīnas daļā zobārsta apmeklējuma laikā.

Minētais prasījums ir saistīts ar pieteicēja sūdzībām par viņam sniegtās veselības aprūpes kvalitāti. Proti, pieteicējs uzskata, ka nekvalitatīvi sniegtas veselības aprūpes rezultātā viņš ir inficēts ar vīrushepatītu C.

Ciktāl ieslodzītās personas sūdzības attiecas uz medicīniskās aprūpes kvalitāti, piekritīgā iestāde ir Veselības inspekcija (*skat. Augstākās tiesas 2016. gada 13. maija lēmuma lietā Nr. SKA-0889-16 10. un 13. punktu*). Tieši Veselības inspekcijas kompetencē ietilpst izvērtēt to, vai veselības aprūpe ir sniegta kvalitatīvi, nepieļaujot pārkāpumus, kas var kaitēt pacienta veselībai.

[14] Administratīvā procesa likums paredz, ka pirms vēršanās ar pieteikumu tiesā pieteicējam jāievēro lietu kategorijai likumā noteiktā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtība (*sk. Administratīvā procesa likuma 187. panta pirmās daļas 2. punktu, 191. panta pirmās daļas 5. punktu*). Lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšana paredzēta kā obligāta pirmstiesas procedūra, un pieteikuma pieņemšana un izskatīšana tiesā nav pieļaujama, ja strīdus jautājumu ir paredzēts nodot, bet tas nav nodots izskatīšanai iestādē (*sk. Augstākās tiesas 2011. gada 29. novembra lēmuma lietā Nr. SKA-1001/2011 16. punktu*).

No minētā izriet, ka pieteicējam ar sūdzību par medicīnas aprūpes kvalitāti ieslodzījuma vietā primāri bija jāvēršas Veselības inspekcijā.

Pārbaudot administratīvās lietas materiālus, apgabaltiesa konstatē, ka Veselības inspekcija, pamatojoties uz 2015. gada 2. februārī saņemto pieteicēja iesniegumu, veica ekspertīzi laika posmā no 2015. gada 2. februāra līdz 10. aprīlim, kuras procesā analizēja pieteicēja medicīnisko karti un 2015. gada 10. aprīlī sastādīja atzinumu Nr. 2734/249/5-2 „Par pieteicēja zobārstniecisko aprūpi Ieslodzījuma vietu pārvaldes Jelgavas cietuma Medicīnas daļā". Tāpat Veselības inspekcija 2015. gada 13. aprīlī sniedza pieteicējam atbildi Nr. 2734/249/5-2, kurā Veselības inspekcija norādīja, ka nav konstatējusi pieteicēja zobārstnieciskās aprūpes pārkāpumu Jelgavas cietuma Medicīnas daļā 2013. gada 10. decembrī, un atzina, ka sniegtā zobārstnieciskā aprūpe šajā laikā ir atbilstoša Ārstniecības likuma 43.^{1} panta 1. punktam. Pieteicējs šo Veselības inspekcijas atbildi apstrīdēja Veselības inspekcijas vadītājam. Ar Veselības inspekcijas vadītāja 2016. gada 2. decembra lēmumu Nr. 1.3-5/27665/9704 atteikts atjaunot nokavēto procesuālo termiņu Veselības inspekcijas 2015. gada 13. aprīļa atbildes Nr. 2734/249/5-2 apstrīdēšanai un noraidīts pieteicēja 2015. gada 4. novembra sūdzībā ietvertais lūgums. Minētais lēmums ar Veselības ministrijas 2016. gada 14. janvāra lēmumu Nr. 01-23.3/149 atstāts negrozīts. No minētā izriet, ka pieteicējs nav ievērojis šai lietu kategorijai likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

[15] Administratīvā procesa likuma 278. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka tiesa (tiesnesis) atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību. Tā kā pieteicējs minēto kārtību nav ievērojis, pieteikums daļā par Jelgavas cietuma administrācijas faktisko rīcību, inficējot pieteicēju ar vīrushepatītu C, ir atstājams bez izskatīšanas. Bez izskatīšanas ir atstājams arī tam pakārtotais prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu, jo atlīdzinājuma prasījums iespējams vienīgi par prettiesisku iestādes rīcību, tātad, tas nevar būt patstāvīgs prasījums (atskaitot Administratīvā procesa likuma 93. panta trešajā daļā norādīto gadījumu) (*skat. Augstākās tiesas 2016. gada 15. februāra sprieduma lietā Nr. SKA-291/2016 9. punktu*).

II

[16] Otrs pieteicēja prasījums ir par atbilstošas veselības aprūpes nesniegšanu cietuma medicīnas daļā saistībā ar pieteicējam diagnosticēto vīrushepatītu C. Minētais prasījums ir saistīts ar pienācīgas medicīniskās aprūpes nodrošināšanu pieteicējam, atrodoties ieslodzījuma vietā. Līdz ar to kompetentā iestāde šajā jautājumā ir pārvalde (*skat. Augstākās tiesas 2016. gada 13. maija lēmuma lietā Nr. SKA-0889-16 13. punktu*).

[17] Apgabaltiesa konstatē, ka sākotnēji pieteicējs apstrīdēšanas iesniegumā pārvaldei ir pieminējis, ka viņš netīšām ir uzzinājis par to, ka ir inficēts ar vīrushepatītu C, medicīnas darbinieki viņam nav paziņojuši analīžu rezultātus, kā arī nav reaģēts uz viņa 2014. gada 22. oktobra, 24. oktobra un 27. oktobra iesniegumiem, kuros pieteicējs ir lūdzis izskaidrot, kā viņam rīkoties. Tāpat pieteicējs ir iebildis pret to, ka viņam nav noteikta konkrēta diēta atbilstoši saslimšanai. Pirmās

instances tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis norādīja, ka pieteicēju divus mēnešus pēc analīžu saņemšanas nav informējuši par to, ka viņam analīzēs ir konstatēts vīrushepatīts C, pieteicējs par to ir uzzinājis nejauši.

Līdz ar to lietā ir pārbaudāms, vai pieteicējam tika nodrošināta atbilstoša veselības aprūpe. Proti, vai pieteicējs bija savlaicīgi informēts par analīžu rezultātiem, saņēma nepieciešamo informāciju, kā arī ārsta speciālista konsultāciju.

[18] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus pieteikuma daļā, kurā izvērtēta atbilstošas veselības aprūpes nesniegšana pieteicējam cietuma medicīnas daļā saistībā ar pieteicējam diagnosticēto vīrushepatītu C un noteikts morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmērs. Pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums minētajā pieteikuma daļā ir pareizs un pietiekams. Tādējādi Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda (*skat. šā sprieduma 5.5. – 5.10. punktu*).

[19] Kā redzams no pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē veiktajiem ierakstiem un tajā ievietotajiem dokumentiem, pieteicējs 2014. gada 28. augustā ir vērsies pie cietuma ārsta ar sūdzībām par klepu. Pieteicējam ir paņemts asins paraugs un veiktas analīzes, tai skaitā arī uz vīrushepatītu C. Analīžu materiāls ir reģistrēts E.Gulbja laboratorijā 2014. gada 29. augustā un testēšanas pārskats sastādīts un 2014. gada 2. septembrī nosūtīts pa faksu uz Jelgavas cietumu Dr. Jevgenijam Maslobojevam. Pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē 2014. gada 17. septembrī veikts ieraksts par saņemtajām analīzēm, norādot, ka asins aina ir normā, ASAT – normā, bet ALAT ir paaugstināts. Ieraksts par to, ka pieteicējam ir laboratoriski apstiprināta vīrushepatīta C infekcija, ambulatorā pacienta medicīnas kartē nav veikts, lai gan tas ir norādīts testēšanas pārskatā, kas ir pievienots medicīnas kartei. Uz pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartes vāka ar sarkaniem burtiem ir uzrakstīts: „C" hep.".

Saskaņā ar Ministru kabineta 1999. gada 5. janvāra noteikumu Nr. 7 „Infekcijas slimību reģistrācijas kārtība" 2. pielikumu akūts un hronisks vīrushepatīts ir bīstama infekcijas slimība. Savukārt Epidemioloģiskās drošības likuma 14. panta pirmā daļa paredz, ja ārstniecības persona konstatējusi, ka pacientam ir infekcijas slimība, vai pastāv pamatotas aizdomas par viņa inficēšanos, ārstniecības personas pienākums ir: 1) nekavējoties organizēt pacientam medicīnisko pārbaudi un ārstēšanu; 2) organizēt nepieciešamās laboratoriskās pārbaudes diagnozes precizēšanai; 3) pieprasīt no pacienta ziņas, kas nepieciešamas pretepidēmijas pasākumu organizēšanai, arī ziņas par kontaktpersonām un iespējamiem infekcijas slimības avotiem; 4) reģistrēt infekcijas slimības gadījumu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā; 5) veikt Ministru kabineta noteiktos pretepidēmijas pasākumus. Panta ceturtā daļā noteic, ka ar bīstamām infekcijas slimībām saslimušās personas drīkst ārstēt infekcionisti vai citas ārstniecības personas atbilstoši savai specializācijai, ja nepieciešams – pieaicinot par konsultantiem citus speciālistus.

Tādējādi cietuma medicīnas daļas ārstniecības personai, kas saņēma pieteicēja asins analīžu rezultātus un konstatēja, ka pieteicējam ir laboratoriski apstiprināts vīrushepatīts C, bija jārīkojas atbilstoši Epidemoloģiskās drošības likumā noteiktajai kārtībai.

Kā redzams no pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē izdarītajiem ierakstiem, pieteicējs pēc analīžu rezultātu saņemšanas Jelgavas cietuma Medicīnas daļā ir apmeklējis ārstu 2014. gada 9. septembrī, 2014. gada 17. septembrī un 2014. gada 15. oktobrī. Nevienā no minētajām apmeklējuma reizēm nav izdarīts ieraksts par to, ka pieteicējam būtu sniegta informācija par saņemtajiem analīžu rezultātiem.

Iespējams, 2014. gada 20. oktobrī (ieraksts ir labots no 17. oktobra uz 20. oktobri, neatrunājot labojumus), pieteicējs ir interesējies par analīžu rezultātiem un atbilstoši ierakstam ambulatorā pacienta medicīnas kartē viņam ir izskaidroti piesardzības pasākumi, lai neinficētu citas personas, kā arī par pareizu uzturu un dzīvesveidu.

Nekādas citas darbības, kas ir norādītas Epidemioloģiskās drošības likuma 14. panta pirmajā daļā, Jelgavas cietuma Medicīnas daļas ārstniecības personas nav veikušas. Proti, neorganizēja pieteicēja medicīnisko pārbaudi un ārstēšanu pie ārsta infekcionista, kam ir tiesības ārstēt pacientus, kas slimo ar bīstamām infekcijas slimībām.

[20] Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumu Nr. 1529 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība" 6.2.2.1. apakšpunktu ārsts infekcionists nodrošina pacienta sekundāro veselības aprūpi. Jelgavas cietuma medicīnas daļā nebija ārsta infekcionista, kas varētu nodrošināt pieteicējam atbilstoši ārstniecību, tai skaitā precīzu diagnozes noteikšanu. Saskaņā ar noteikumu 3. punktu lēmumu par sekundārās veselības aprūpes nepieciešamību ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas pieņem ieslodzījuma vietas ārsts. Noteikumu 9. punkts noteic, ka sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus ieslodzītais saņem atbilstoši ieslodzījuma vietas ārsta vai ārsta palīga nosūtījumam, pēc savas iniciatīvas vēršoties pie ieslodzījuma vietas ārstiem – speciālistiem vai saskaņā ar ieslodzījuma vietas ārsta nosūtījumu pie ārpus ieslodzījuma vietas esošas ārstniecības iestādes speciālistiem.

Ievērojot to, ka ārstniecības personas rīcība gadījumā, ja personai ir konstatēta infekcijas slimība, vai pastāv pamatotas aizdomas par tās inficēšanos, ir noteikta Epidemioloģiskās drošības likumā, tad pieteicēja iniciatīvai šajā gadījumā nebija jābūt. Tieši Jelgavas cietuma Medicīnas daļas ārstam bija pienākums nekavējoties organizēt pieteicēja medicīnisko pārbaudi un ārstēšanu. Turklāt rīcībai bija jāseko uzreiz pēc tam, kad Jelgavas cietuma Medicīnas daļā bija saņemti analīžu rezultāti. Nekādas darbības, kas būtu saistītas ar pieteicēja tiesību nodrošināšanu saistībā ar bīstamas infekcijas slimības ārstniecību, tai skaitā precīzas diagnozes uzstādīšanu, nav veiktas līdz pat brīdim, kad pieteicējs atbrīvots no ieslodzījuma vietas 2015. gada 15. martā.

[21] Pacientu tiesību likuma 6. panta ceturtā un piektā daļa noteic, ka pacientam ir tiesības atteikties no ārstniecības pirms tās uzsākšanas, no ārstniecībā izmantojamās metodes, neatsakoties no ārstniecības kopumā, vai atteikties no ārstniecības tās laikā. Ārstējošais ārsts informē pacientu par šā panta ceturtajā daļā minētā lēmuma iespējamām sekām. Pēc ārstējošā ārsta sniegtās informācijas saņemšanas pacients ar savu parakstu apstiprina lēmumu par atteikšanos no ārstniecības vai par tās pārtraukšanu, vai par atteikšanos no ārstniecībā izmantojamās metodes, norādot, ka ir saņēmis attiecīgo informāciju. Ja pacients savu lēmumu nemaina, ārstējošā ārsta pienākums ir mudināt viņu apmeklēt citu ārstu.

Pieteicējam pastāvēja tiesības atteikties no ārstēšanās, tomēr tam bija jānotiek rakstveidā. Proti, Jelgavas cietuma Medicīnas daļai vispirms bija pienākums nekavējoties organizēt pieteicēja ārstēšanu un tikai tad, ja pieteicējs rakstveidā no tās būtu atteicies, cietuma medicīnas daļa drīkstētu neveikt nekādas darbības. Līdz ar to pārvaldes apgalvojums par to, ka pieteicējam pašam bija jāinteresējas par analīžu atbilžu rezultātiem un jālūdz nosūtījums pie ārsta speciālista konkrētajā gadījumā neiztur kritiku.

[22] Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumu Nr. 1529 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība" 6.2.2.2. apakšpunktu personai no valsts budžeta līdzekļiem un viņa paša maksājumiem (pacienta iemaksa, līdzmaksājums) šajos noteikumos un citos veselības aprūpi reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apjomā nodrošina sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus: ārsta, kurš specializējies noteiktā specialitātē un nav minēts šo noteikumu 6.2.1.1. apakšpunktā (turpmāk – speciālists), un citu ārstniecības personu sniegto veselības aprūpi.

Minēto noteikumu 9. punkts paredz, ka tiesības nosūtīt personu valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai vai izrakstīt ambulatorai ārstēšanai paredzētās no valsts budžeta līdzekļiem kompensējamās zāles un medicīniskās ierīces ir ārstiem, kuri strādā ieslodzījuma vietās. Savukārt šo pašu noteikumu 13.2.2. apakšpunkts noteic, ka Tieslietu ministrija sedz pacientu iemaksas un pacientu līdzmaksājumus par ieslodzītajiem, kas saņem veselības aprūpi ārpus ieslodzījuma vietas, kā arī pacientu līdzmaksājumus par kompensējamām zālēm un medicīniskajām ierīcēm saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensāciju.

No citētajām tiesību normām ir secināms, ka pieteicējam bija tiesības saņemt valsts apmaksātus sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus ar ieslodzījuma vietas ārsta nosūtījumu, bet pacienta iemaksu un līdzmaksājumu šajā gadījumā sedz Tieslietu ministrija.

Līdz ar to nav pamatoti pārvaldes argumenti par to, ka sekundāro veselības aprūpi bija jāsedz no pieteicēja līdzekļiem un tas liedza Jelgavas cietuma Medicīnas daļas darbiniekiem rīkoties, lai nodrošinātu pieteicējam iespēju saņemt ārsta speciālista konsultāciju un turpmāku ārstēšanu.

[23] Pārvalde apelācijas sūdzībā norāda, ka pieteicējs nav interesējies par analīžu rezultātiem un ir atteicies no ārsta apskates 2014. gada 11. decembrī.

Vispirms norādāms, ka nav pierādījumu tam, ka ārsts ir informējis pieteicēju par to, ka viņam ir paņemts asins paraugs, lai noteiktu cita starpā aknu rādītājus un pārbaudītu, vai pieteicējs ir inficējies ar vīrushepatītu C. Līdz ar to nav pamatota pārvaldes norāde par to, ka pieteicējs nav interesējies par analīžu rezultātiem, jo nav iespējams interesēties par to, par ko nav informācijas.

Pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē ir ieraksts par to, ka pieteicējs 2014. gada 11. decembrī ir atteicies no ķermeņa vizuālas pārbaudes saistībā ar seniem miesas bojājumiem. Šāds ieraksts nepierāda, ka pieteicējs saskaņā ar Pacientu tiesību likumā noteikto kārtību ir atteicies no medicīniskās aprūpes, kas viņam bija nepieciešama saistībā ar konstatēto vīrushepatītu C. Līdz ar to noraidāms ir pārvaldes arguments, ka pieteicējs nav interesējies par savu veselību un ir atteicies no pārbaudes.

Vienlaikus apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē 2014. gada 29. decembrī ir ieraksts par to, ka pieteicējs sūdzas par sāpēm labajā paribē un aizcietējumiem. Pie palpācijas ir konstatēts, ka labajā paribē sāpju nav, bet aknu robežas ir palielinātas. Rekomendēts ievērot diētu. Minētais ieraksts nav parakstīts. Balstoties uz šo ierakstu, var secināt, ka pieteicējam tomēr bija sūdzības saistībā ar vēdera darbības traucējumiem un medicīnas darbinieks ir konstatējis, ka akna ir palielināta. Secīgi, zinot to, ka pieteicējam ir apstiprināta inficēšanās ar vīrushepatītu C, medicīnas darbiniekam bija jārīkojas atbilstoši tam, lai nodrošinātu pieteicēja tiesības uz veselības aprūpi vīrushepatīta C ārstēšanā. Šajā sakarā nekas nav darīts. Līdz ar to pārvaldes pārmetumi pieteicējam, ka viņš pats nav interesējies par savu veselību, nav pamatoti un ir noraidāmi.

[24] Pieteicējs uzskata, ka pirmās instances tiesas noteiktais morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmērs nav atbilstošs nodarītajam kaitējumam.

Novērtējot atlīdzināmā morālā kaitējuma apmēru, apgabaltiesa ņem vērā to, ka pieteicēja argumenti lielā mērā ir pamatoti ar to, ka viņš ar vīrushepatītu C ir inficēts tieši ieslodzījuma vietas medicīnas daļā, saņemot zobārsta pakalpojumus. Pieteicēja iebildumi par to, ka viņš nav saņēmis savlaicīgu un atbilstošu ārstēšanu, sākotnēji ir izteikti tikai cita starpā. Vienīgi tiesvedības laikā pirmās instances tiesas sēdē pieteicējs un viņa pārstāvis iebilda par to, ka veselības aprūpe nav sniegta savlaicīgi un informēšana par analīžu rezultātiem ir bijusi novēlota. Līdz ar to apgabaltiesa šajā sakarā pievienojas pirmās instances tiesas izdarītajiem secinājumiem par morālā kaitējuma apmēru un atzīst, ka 500 *euro* konkrētajā gadījumā ir atbilstošs atlīdzinājums par morālo kaitējumu, kas nodarīts pieteicējam, nenodrošinot pieteicējam nepieciešamo veselības aprūpi.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs pieteikumā ir izteicis prasījumu atlīdzināt kaitējumu 50 000 *euro* apmērā, pirmās instances tiesa ir piespriedusi morālā kaitējuma atlīdzinājumu 500 *euro* apmērā, bet noraidījusi 45 000 *euro* apmērā. Līdz ar to pirmās instances tiesa nav izlēmusi par morālā kaitējuma atlīdzinājuma prasījumu 4500 *euro* apmērā. Tomēr šī pirmās instances tiesas pieļautā kļūda nav būtiska, jo pieteicēja prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu, kas pārsniedz tiesas piespriestos 500 *euro*, jebkurā gadījumā ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo un otro daļu, 278. panta pirmās daļas 1. punktu, 255. panta trešo daļu, 307. un 309. pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

atzīt par prettiesisku Jelgavas cietuma administrācijas faktisko rīcību, nesniedzot atbilstošu veselības aprūpi /pers. A/ un uzlikt par pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt /pers. A/ morālo kaitējumu 500 *euro* apmērā.

Atstāt bez izskatīšanas /pers. A/ pieteikumu daļā par Jelgavas cietuma administrācijas faktisko rīcību, inficējot /pers. A/ ar vīrushepatītu C un morālā kaitējuma atlīdzinājumu saistībā ar minēto pieteikuma daļu.

Pārējā daļā /pers. A/ pieteikumu noraidīt.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A/ samaksāto valsts nodevu 15 *euro* apmērā un noteikt Ieslodzījuma vietu pārvaldei pienākumu iemaksāt valsts budžetā 13,46 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

K. Kalvāne

Tiesnese referente

I. Amona

Tiesneses

V. Zommere